

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „НАДЕЖДА - 1950”

Тел., e-mail: nch_beden1950@abv.bg

ПРОГРАМА И ПЛАН ЗА РАБОТА НА

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ

**„НАДЕЖДА - 1950“ С. БЕДЕН
ЗА 2024 ГОДИНА**

1. ВЪВЕДЕНИЕ:

Във връзка със ЗНЧ и ЗЮЛНЦ читалището е регистрирано и е вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел в агенция на вписванията както следва

Актуален учредителен акт – от Смолянския окръжен съд; ЕИК/ПИК 000609631
Решение № Фирмено дело: 520/1997

Последни вписани промени в регистрацията са след Отчетно-изборно събрание на Общо-отчетно събрание на 29.04.2021 година. Представянето на читалището се осъществява заедно и поотделно от Председател – Стоян Динков Димов и Анелия Антонова Атанасова, секретар. Дата на изтичане на мандата: 29.04.2024 година.

Съгласно ЗНЧ читалището е вписано в Регистъра на народните читалища към министерството на културата под № 2302, последно извършени промени в обстоятелствата са вписани на 29.04.2021 година.

Настоящата годишна програма за развитие на читалищната дейност на НЧ „Надежда - 1950“ през 2024 г. е съобразена с изискванията на чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища.

Съгласно чл. 2. (1) ЗЧН, Народно читалище „Надежда - 1950“, традиционно самоуправляващо се българско културно-просветни сдружения в с. Беден, което изпълнява и държавни културно-просветни задачи. В дейността му могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и регионални възгледи и етническо самосъзнание.

Съгласно чл. 2. (2) НЧ „Надежда - 1950“ е юридически лица с нестопанска цел.

Изготвянето на Програмата за 2024 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището, като важна обществена институция, реализираща културната идентичност на селото, както и да се засили обществената роля като единствен традиционен културен и образователен център.

Основните направления и приоритети в дейността на читалището произтичат от ЗНЧ, ЗОБ, общинската културен политика осъществяване на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнението на културния календар.

Изготвянето на Програмата за развитие на читалищната дейност през 2024 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, градяща културната идентичност на българския народ.

Тя обобщава най-важните моменти в работата на читалището, приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за развитието, укрепването и модернизирването му в

общодостъпно и желано място за местната общност. Ще се работи за създаване на условия за превръщането на институцията в културен център, утвърждаващ ценностите на гражданското общество.

Целите заложи в Програма за дейност 2024 г., са съобразени съгласно Чл. 3 (1) и (2) ЗНЧ и са насочени да задоволяват потребностите на населението на с. Беден свързани с:

1. Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователна дейност в населеното място, където осъществяват дейностите си.
2. Запазване на обичаите и традициите на българския народ.
3. Разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. Възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. Осигуряване на достъп до информация.

За постигане на целите се планират да се извършват основни дейности като:

1. Уреждане и поддръжане на библиотеката след извършен ремонт
2. Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество
3. Организиране дейността на групите, за инициране и провеждане на празненства, концертни чествания и иновативни дейности съобразно променената епидемична среда;
4. Събиране и разпространяване на знания за родния край и включване в национални инициативи по програма „Живи човешки съкровища“
5. Създаване и съхраняване на етнографска колекция, съгласно Закона за културното наследство .

2.АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:

На територията на с. Беден функционира/т Народно читалище „Надежда - 1950” .

Читалището има изключително значение за укрепване, популяризиране и развитие на българската идентичност, традиционната култура и духовни ценности

2.1. Външната среда осигурява следните възможности:

- *Културно разнообразие*
- *Сътрудничество с:*
 - Министерство на културата
 - Областна администрация Смолян;
 - Община Девин;
 - РЕКИЦ”Читалища”;
 - Читалища;
 - Фондация „Лале“
 - Граждански сдружения и фондации:
 - **European Association of Folklore Festivals – EAFF Official Partner of UNESCO;**
 - Участие и работа по проекти, осигуряващи европейско и др.финансиране. „Мобилност“ – НФК към министерството на културата.

2.2. Кои са силните страни на вътрешната среда:

- Кадрови ресурс с дългогодишен стаж в сферата на читалищната дейност;
- Материална база - Спешна нужда от ремонт и отопление.
- Интерес към търсене и развиване на нови форми на читалищна дейност;
 - работа с млади таланти
- Сътрудничество на доброволци;
 - планирани доброволчески инициативи за подпомагане на хора в неравностойно положение.

2.3. Слаби страни:

- Дейностите се реализират в зависимост от новата епидемична обстановка
- Квалификацията на новоизбрани читалищни ръководства е необходимо условие и решаващ фактор за актуализиране дейностите на читалището.
- Територии, засегнати от обезлюдяване.
 - спирала на намаляващото и застаряващо население;
 - свиване на селските райони - показател за по-широка структурна криза на културния, икономически и трудов пазар;
 - периферизацията и задълбочаване недостатъци на селските райони.

2.4 Предизвикателства

- Как да работим и търсим нови подходи при реализиране на дейности с изкуство и култура, за да посрещнем потребностите на оскъдното население и по-ниските нива на взаимодействие?
- Как да се включат селските възрастни населения в културни и художествени практики?
- Как да осигурим устойчиви културни разработки за празни сгради и неизползвана инфраструктура?

3. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие и предаване;
- Създаване на нови условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като център за библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители;
- Развитие на професионалните умения и повишаване на квалификацията на работещите в културната институция и обученията по Национална Програма „Учене през целия живот“/ 2024г. до м. май продължава, приета за Европейска година на образованието, и най-вече на повишаването на квалификацията/;
- Засилване интереса и краеведската дейност на местната общност към културно минало на селото. Проучване автентични песни, съхранени в съзнанието на местното население и издаване на сборник с песни.
- Изграждане на реално партньорство с институции за реализиране на цялостната културна политика в с. Беден.
- Разширяване обхвата на дейността на читалището в обществено значими сфери, като социалната и информационно-консултантската.
- Насърчаване на трансграничното сътрудничество в областта на културата, участие в културни мрежи.
- Формиране на читалището като място за общуване и контакти, успешни социални практики и дарителски акции, повишаване ролята на читалището за социална и културна интеграция за различните социални общности.

- Участие в местното самоуправление и процесите на развитие на гражданското общество, участие в разработването на местни стратегии и превръщането на читалището във фактор за обществен диалог в с. Беден.

4.РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

- Закон за народните читалища;
- Закон за обществените библиотеки;
- Закон за културното наследство;
- Закон за меценатството;
- Закон за закрила и развитие на културата;
- Наредба № 2 на МК, от 01.07.2019 г. Обн. ДВ. бр.54 от 9 Юли 2019г /;
- Допълнителни субсидирани бройки;
- Документи при Патронаж.
- Общинска програма за развитие на община Девин.
- Договор към община Девин № Д-99/03.04.2023г.

ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА

А. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Като неразделна част от читалището библиотеката активно участва в организирането на културния живот в селото. Библиотечната дейност е една от дейности за читалището като културна институция. Чрез нея то се включват в националната мрежа от библиотеките у нас.

Дейността на библиотеката през 2024 г. ще включва:

1. Актуализиране на библиотечния фонд на читалищната библиотека, чрез закупуване на нова литература, абонамент, дарение, кандидатстване с проект пред МК и други организации.
2. Поддържане на обществена библиотека на свободен достъп за библиотечно обслужване на около 63 читатели.
3. Изготвяне на библиографски справки по различни теми;
4. Инициатива „Книга за всеки” – въвеждане на системата за патронажно обслужване на възрастни читатели и такива с физически увреждания;
5. Организиране презентации на нови литературни творби и автори от местно и национално значение.
6. Провеждане традиционни срещи „На гости в библиотеката”..... ;
7. Литературна гостоприемница – срещи с творци на словото;
8. Вечери и литературни четения с участието на местни литературни творци и почитатели на словото;Четене от изявени европейски автори
9. Експониране на изложби, кътове с литература, викторини и други в обновената база.
10. Организиране на индивидуална и културно-масова дейност с различни целеви групи: /деца, ученици, възрастни/; обособяване на тематични кътове по повод

- празници и годишнини; предоставяне на онлайн информация и предоставяне на презентации, посветени на значими събития и личности;
11. Повишаване квалификацията на читалищното ръководство, чрез участие в организирани обучения от Регионална библиотека „Николай Вранчев“ – Смолян и РЕКИЦ „Читалища“.

Б. ЛЮБИТЕЛСКО ХУДОЖЕСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество.

Художественотворческата дейност в читалището **цели** запазване и *развитие на традиционните ценности* на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност, читалището ще работи за привличане на *млади хора* за участие в инициативи на читалищните самодейни колективи. С изяви на читалището ще се работи за развитие и обогатяване на културния живот в населеното място, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната култура. Чрез тази дейност читалището ще има възможност за популяризиране на общината, областта, страната и чужбина.

Към читалището за творчески сезон 2023/2024 функционират:

1.Образователни дейности:

Кръжоци, клубове, школи по изкуства (*кратко описание*);

Няма.

Езикови школи и курсове (*кратко описание*);

Няма.

Клубове по краезнание (*кратко описание*);

История за с. Беден,

Музейни колекции (*кратко описание*).

Няма.

2.Любителско творчество (поддържане и изяви на художествени състави);

Фолклорни състави и *формации* (*кратко описание*);

Фолклорна група „Родопчанка“

Театрални състави (*кратко описание*);

Няма.

Танцови състави и *групи /битови/* (*кратко описание*);

Няма.

Групи за класически и/или модерен балет, съвременни и характерни танци (*кратко описание*);

Няма.

Вокални групи, хорове и индивидуални изпълнители (*кратко описание*);

Емил Ратайов – индивидуалист.

Други (*кратко описание*)

Няма.

Предоставяне на компютърни услуги и интернет - *да/не*;

3. Организиране на празници, фестивали, събори, изложби, творчески вечери, граждански инициативи, спортни занимания и др. с местно, регионално, национално и международно значение.

4. Поддържане и доказани изяви на художествени състави и създаване на нови; ангажирано участие в *общинските конкурси, празници* и др. прояви.

5. Специално внимание и подкрепа на младите дарования за включването им в местни творчески инициативи със *заинтересовани институции* относно, културното възпитание младите хора и стимулиране на творческите им възможности /музика, фолклор, традиционни изкуства, краезнание, литература и др. *през летните месеци*.

6. Събиране на материали за културно-историческото минало и етнографията на територията на с. Беден.

7. Нематериално културно наследство – съхраняване и предаване на традиционна култура, участие в националната система „Живи човешки съкровища –България” 2020.

8. Нови дейности, заложи в програмата на читалището, в т.ч. работа по проекти, съществено сътрудничество с други културни институции.

Новата програма „Творческа Европа“ /2021-2027/ стартира с приемането на първата годишна работна програма.

Със своите три подпрограми – „Култура“, „МЕДИА“ и Междусекторното направление, „Творческа Европа“ има за цел да:

- Засили артистичното и културното сътрудничество на европейско ниво;
 - Насърчи конкурентноспособността, иновациите и устойчивостта на европейския аудиовизуален сектор;
 - Насърчи секторни и иновационни и съвместни действия, включително подкрепа за медийна грамотност, независима и плуралистична медийна среда
- За повече информация: <https://creativeeurope.bg>

Финансова подкрепа на библиотеките за обновяване на фондовете им по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове на четене и информираност“ 2024;

- Програма „Културно наследство“ в 2 модула – „Културно предприемачество в областта на културното наследство“ и „ Съхранение и популяризиране на културното наследство“.

Програми

9. Осъвременяване на читалищните дейности и услуги чрез обучение на хората от всички възрасти с цел развитие на гражданското общество. Читалището – място за учене през целия живот.

10. Социална политика на читалището, в т.ч. Работа с хора с увреждания и осигуряване на достъп на тези хора до дейността на читалището, етнически малцинства, работа с различни възрастови групи, развитие на доброволчеството (*кратко описание*)

В. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1.Планувани заседания на читалищното настоятелство и събрания отчетни/отчетно-изборни/извънредни.

2.Предоставяне на изисквана документация към Регистър на народните читалища в Министерството на културата./ Наредба № 2 от 1 юли 2019 г. за реда за водене на регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАРЕН

Месец	Събитие	Място	Дата
Януари	<p>1. 215г. От рождението на Луи Брайл френски педагог – създател на азбуката за слепи / 1809-1852/</p> <p>2. На гости в библиотеката</p>	НЧ с. Беден	м. Януари 04.01.2024г. м. Януари
Февруари	<p>1. Васил Левски 1837-1873/</p> <p>2. Изработване на мартеници</p>	НЧ с. Беден	м. Февруари 19.02.2024г. м. Февруари
Март	<p>1. Връзване на мартеници</p> <p>2. Ден на самодееца с група „Родопчанка“</p> <p>3. Освобождението на България от турско робство</p> <p>4. Ден на мама – празник</p> <p>5. Палене и прескачане на огън</p>	НЧ с. Беден	м. Март 01.03.2024г. 03.03.2024г. 08.03.2024г. 14.03.2024г.
Април	1. На гости в библиотеката. Четене и разглеждане на книги, списания и вестници	НЧ с. Беден	м. Април
Май	1. Ден на славянската писменост и на българската просвета и култура	НЧ с. Беден	м. Май 24.05.2024г.
Юни	<p>1. Ден на детето</p> <p>2. Родопска вечер в гр, Девин</p> <p>3. Еньов ден – бране на цветя и билки</p> <p>4. Празник на с. Беден</p>	НЧ с. Беден	м. Юни 01.06.2024г. 14.06.2024г. 24.06.2024г. 29.06.2024г.
Юли	1. Проф. Сергей Герджиков – за книгите и разкопкитена крепостта „Бeadност“	НЧ с. Беден	м. Юли

	2. Емил Ратайов – за живота, музиката и песните		
Август	1. Д-р Явор Буков и новата му книга 2. Децата четат, рисуват и играят	НЧ с. Беден	м. Август
Септември	1. 105г. От рождението на Николай Хайтов 1919-2002/ 2. Ден на независимостта на България	НЧ с. Беден	м. Септември 15.09.2024г. 22.09.2024г.
Октомври	1. Освобождението на Родопите от турска власт 2. 95г. От рождението на Йордан Радичков 1929-2004/	НЧ с. Беден	м. Октомври 21.10.2024г. 24.10.2024г.
Ноември	1. Ден на народните будители	НЧ с. Беден	м. Ноември 01.11.2024г.
Декември	1. Коледни и новогодишни празници	НЧ с. Беден	м. Декември

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

- Участие в местни, регионални, национални празници и международни фестивали;
- Инициатива от международно и национално значение:
- Участие в international festival;
- Участие с проект Мобилност към НФ "Култура", към Министерство на културата;
- Участия на работещите в читалищата в обучения за повишаване на квалификацията, работни срещи, дискусии и други форми за развитие на капацитета на служителите:
- Участие в обучения на РЕКИЦ „Читалища“:
Онлайн обучение и практикуми, организирано от РЕКИЦ "Читалища" на тема: „Новаторски инициативи през 2024- продължава Европейска година на образованието и повишаването на квалификацията“
- *нови листи в Национална листа на нематериалното културно наследство*
Обучение от Министерство на културата
Въвеждане в Националната представителна листа две нови листи – Национална листа на нематериалното културно наследство, нуждаещо се от спешни мерки за опазване (Спешна листа) и Национален регистър на програми, проекти и дейности, които най-добре отразяват принципите и целите на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство (Регистър на добрите практики).
- Инициране на социални дейности с различни възрастови групи, хора с увреждания
- Доброволчески инициативи: седмицата на гората - почистване на еко - пътеки и туристически маршрути;
- Подпомагане на населението при бедствени ситуации и др.

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА:

- брой регистрирани членове, събран членски внос. - 52
- брой посетители на предоставяни от читалището услуги;
- брой читатели; - 63
- брой нови книги и абонамент; - 3
- брой предоставени услуги; - 13
- брой и качество на проведени празненства, концерти, чествания; - 3
- брой организирани групи и постижения;
- брой участия в местни, регионални, национални и международни изяви и конкурси; - 7
- награди от участия в конкурси, фестивали и празници; - 4
- брой кандидатстване и спечелени и финансирани проекти; - 1
- поведени събрания – общи и на настоятелството; - 9
- извършена пререгистрация на читалището в определения от ЗНЧ срок.
- общ бюджет на читалището за предходната година. - 14 042.00лв.

.....
.....

ФИНАНСИРАНЕ

- Субсидия от държавния бюджет за делегирани от държавата дейности съгласно чл.23 (1);
- Субсидия за дейност от Община Девин съгласно чл.26а (3) от Закон за Народните Читалища;
- Собствени средства от регламентирана стопанска дейност и членски внос;
- Финансиране от спечелени проекти; - 1222.46лв.
- Дарения;
- Управленски инициативи.

СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧЕТ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на Програмата е в рамките на бюджетната 2023 година; Съгласно чл. 26а, ал. 4 от Закона за народните читалища Председателят на читалището представя в срок до 31.03.2024 г. пред Кмета на Девин и Общинския съвет доклад за осъществените дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през 2023 г.

При отчитане на дейностите в изпълнение на Програмата ще бъдат отчетени и индикаторите за оценка на изпълнението.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Настоящата едногодишна програма за развитие на Читалище „Надежда – 1950“ с. Беден е вариант и процес във времето, един от начините, който ще се търси в бъдеще, за да стимулира развитието на общността.

Забележка: Програмата е отворена за допълнения. Тя визира най-общите положения, залегнали в плановете за работа през предстоящата 2024 година. Промени по програмата се съгласуват с читалищното настоятелство и се представят в Община Девин.

Изготвил: Стоян Динков Димов